

Primanja, imovina, siromaštvo i državna pomo

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2007/2/8 14:56:39

Prije svega ovo je potpuno nov projekt, koji nije vezan ni za sustav mirovinskog osiguranja, ni za sustav socijalne skrbi. Njime se ni na koji način ne dira u postojeća prava korisnika mirovinskog osiguranja (pravo na mirovinu, visina mirovine...) kao ni u prava korisnika socijalne skrbi.

U prosincu 2006. u Republici Hrvatskoj bilo je 1.110.086 korisnika mirovine. Dakle ¼ građana RH su umirovljenici. činjenica je da veliki broj umirovljenika prima jako niske mirovine i iznos varira između 1.000 i 1.600 kn. Jednako tako to je jedini izvor primanja tih ljudi. Centar za socijalni nauk Katolčke crkve procijenio je da je donji prag siromaštva – 1.500 kn po osobi. Dakle veliki broj umirovljenika, prema svojim primanjima, živi ispod granice siromaštva. Dodamo li tome da Nezavisni hrvatski sindikati procjenjuju iznos umirovljeničke košarice za dvije osobe na 3.357,00kn (siječanj 2007.) jasno je da ti ljudi svojim primanjima ne mogu zadovoljiti ni osnovne životne potrebe. S druge strane dio umirovljenika, ija je mirovina iznimno niska, ima u vlasništvu određenu imovinu, dobrim dijelom nepokretnu (nekretnine). Problem je u tome što im ta imovina ne donosi nikakvu dobit ili prihod jer nije funkciji. Štoviše ta imovina predstavlja mrtav kapital i nerijetko samo donosi dodatne troškove. Stariji ljudi koji imaju u vlasništvu poljoprivredno zemljište nisu ga više u stanju obrađivati, a mogućnost da ga prodaju ili daju u najam je minimalna. Štoviše država im još nameće i porez na neobrađeno poljoprivredno zemljište. Nema razlike ni sa, primjerice, stanovima u gradovima – visoke režije, komunalne naknade, doprinosi, obveza uređenja fasada i sl. Rastućih troškovi, nemogućnost privođenja nekretnine funkciji a samim time i ostvarivanja dodatnih prihoda stavljaju umirovljenike u još nepovoljniji položaj.

Sustav mirovinskog osiguranja je tu neman. Sustav socijalne skrbi nezaposlenim osobama nesposobnim za rad jamči pomo; u visini do maksimalno 600kn, a sposobnim za rad do maksimalno 400kn (ovisno o visini primanja). Jedino država može nešto napraviti. Konkretno, pravo na pomo; trebalo bi ovisiti i o primanjima i o stanju imovine. Naravno to je nemoguće bez sustava imovinsko-poreznih kartica, pomo;u kojih bi se jednostavno i uinkovito pratilo stanje imovine (ulaz, izlaz, prinosi...). Tada bi se moglo pristupiti stvaranju i razradi modela za pravedniju i uinkovitiju brigu o umirovljenicima ije su mirovine jako niske.

Model o kojem želim raspraviti ima nekoliko ključnih točaka:

* Prije svega dobrovoljan je! Dakle onaj tko želi, pristupa mu dobrovoljno i ni na koji način ne umanjuje ili mijenja svoja prava iz mirovinskog osiguranja ili socijalne skrbi,

* Ovlašteni stručnjak, procjenitelj, procjenjuje vrijednost imovine i sastavlja elaborat. To je službeni dokument na temelju kojeg se vrše daljnje radnje.

* Država sklapa ugovor sa vlasnikom nekretnine (zemljišta, stana...) u kojem se određuju prava i obaveze. Nema muljanja, kamatarenja, doživotnog i dosmrtnog uzdržavanja ili fige u džepu. Ugovor na temelju stručnog elaborata za ispunjenje kojeg jamči država.

* Država mjesečno isplaćuje ugovorenu potporu/rentu i iznos ovisi o procijenjenoj vrijednosti nekretnine i dogovoru stranaka.

* Građani i dalje ostaju vlasnici i korisnici spomenutih nekretnina.

* Nakon smrti, država vrši obradu u koji ulazi visina isplaćene potpore/rente temeljem čega država stječe određeni udio (postotak) u vlasništvu nekretnine. Nasljednici umrlog odlučuju da li žele otkupiti udio države u vlasništvu nad nekretninom ili država može od njih otkupiti preostali (njihov) udio u vlasništvu nad nekretninom sukladno vrijednosti utvrđenoj stručnim elaboratom.

Primjer: Građanin sklapa ugovor s državom koja se obvezuje, temeljem stručne procjene vrijednosti nekretnine (elaborat), svaki mjesec građaninu isplaćivati određeni novčani iznos (npr. 2.000kn). Nakon njegove smrti država obradunava visinu isplaćenih sredstava i temeljem postojećeg elaborata stječe određeni udio u vlasništvu (npr. 10%). Nasljednici umrlog odlučuju da li će otkupiti državnih 10% po cijeni naznačenoj u elaboratu ili će prodati državi svojih 90%, također po cijeni naznačenoj u elaboratu.

U konačnici može se reći da je ovdje riječ o dobrovoljnom modelu, koji funkcionira kao zaseban sustav (neovisan i o mirovinskom i o socijalnoj skrbi) i uređuje odnose između građana s nepokretnom imovinom i države. Nema posrednika, lažnih ugovora, lihvarjenja, obmana i protupravnog ponašanja. Na ovaj način omogućuje se umirovljenicima s jako niskim primanjima da svoju nekretninu stave u funkciju i da im ona donosi primanja do kraja života a da pri tome ostaju i vlasnici i korisnici nekretnine. Umjesto mrtvog kapitala i imovine koja nosi gubitke država nudi model pomoću kojeg se umirovljenicima daje mogućnost da temeljem ugovornog odnosa ostvare dodatna mjesečna primanja.